

Het Handelsblad 13-2-1915

Het leven in het interneringskamp van Zeist

Een uurtje lopen langs den steenweg Amersfoort-Utrecht, een aardeweg links afslaan en gij staat voor een onafzienbare heide- een tweede Beverlo.

Wij zien van verre een verzameling van wit houten loodsen, gelijkend aan een tentoonstelling in opbouw; dit is het kamp van Zeist. Wie zou kunnen vermoeden dat daar ongeveer 15.000 man, in de fleur van het leven, geïnterneerd zijn en wier enige misdaad bestaat hun vaderland verdedigd te hebben.

Wij onderscheiden alras twee kampen, elk uit een dertigtal regelmatig gelijnde loodsen en bijhorigheden bestaande. Een strenge bewaking is er in voege: marechaussees te paard en te voet, soldatenpatrouilles doorkruisen de omstreken. Tussen een dubbele haag pinnekens draad staan alle 200 meters de schildwachten bajonet op 't geweer.

Treed binnen, vooreerst komt gij aan de keukens waar de ketels op een echte soldatenwijze neven een hangen. Er zijn nu Belgische koks en het eten wordt op Belgische manier bereidt. In het eerste kregen wij des morgens rijstsoep op onze nuchtere maag, nu bekomen wij ze des middags en des morgens koffie. Het eten is doorgaans goed, alhoewel de patatten al eens kunnen aangebrand zijn, hetgeen bij de beste huisvrouw kan voorvallen.

Wat verder staan de woonbarakken, welke men best aan de hangars onzer Antwerpse bassins kan vergelijken. Wat bij 't binnetreden 't eerst in 't oog valt, zijn de talrijke vlaggen en wimpels, welke op koorden tussen de balken hangen te drogen.

In elke barak is plaats voor 250 man, ieder heeft een strooizak en hoofdkussen en drie dekens, hetgeen wij een soldatenweelde noemen. Elk heeft een paar schabben boven zijne slaapstede. Wie hout heeft kunnen vinden of (pikken) heeft er zich een gans ameublement van kunnen maken, onder andere provisie-kassen (bij maaltijd ledig), twee-, drie- of vierpotige tafeltjes en daarbij staande bankjes (stoelen kunnen wij het niet noemen want er zijn noch leuning noch sporten aan) welke allen van uiterste primitieve smaak getuigen.

Door de vochtigheid gedwongen, hebben de meeste een soort bed aaneen geknoopt: de een door het vlechten van koorden of van ijzerdraad, andere van lege zakken op 4 paaltjes opgespannen en gij moogt geloven dat een Engels bed er niets tegen heeft.

Nu wat over de bezigheden: buiten een dag wekelijks grondwerk is er hoegenaamd niets te doen is maar ieder zoekt afleiding. Daar zitten vier verstokte kaartspelers, het onmisbaar pijpje in den mond, paffend gelijk Turken, van 's morgens tot 's avonds aan het whisten en zelfs zouden zij hun eten laten koud worden om hun spel te kunnen eindigen.

Een weinig verder vindt men een scheepstimmerwerf in miniatuur: een driemaster is bijna gans uitgesneden en met een engelengeduld bevestigd nu de bootjesmaker de touwtjes aan de mastjes. De wagenmaker is niet achter gebleven met de boerenkannen, dorsmachines, eggen enz. Daarnaast staan de kanonnen en de vliegmachines die reeds voltooid zijn.

Er zijn vele van die werkjes die van kunst getuigen, bijzonder uitgesneden kastjes en kaders. Verder is een bezorgde jongen bezig zijn kousen te stoppen, hier ondervindt men maar best wat het is een vrouw of moeder te missen, vooral die kleinigheden van was, afwas, onderhoud en stopwerk. Daar neven zit een goudsmid(?) die met behulp van een lepel en een kaarsje met bewonderenswaardige kalmte en geduld zilverpapier smelt en daarvan ringen vervaardigt die voor een klein prijsje verkocht worden.

In den hoek - hij zoekt de eenzaamheid - woont de tekenaar, die reeds zijn heel huis beplakt heeft met voltooide werkjes, zelfs portretten en waterverfschilderijtjes. Die allen zijn er toegekomen de "Verveling" te kunnen overmeesteren, wij raden M.G De Lattin aan, een der bovengenoemde "anti-vervelingsmiddeltjes" te beproeven. Tot aanmoediging voor die zogenaamde huisarbeid hebben een paar officieren het gedacht gekregen een tentoonstelling in te richten, er zal ook een tombola plaats grijpen ten voordele van "het Belgisch hulpcomiteit" welke de tentoonstellers enigszins zullen vergoeden.

Gedurig lopen er geïmproviseerde leurders rond met tabak, sigaren, sigaretten, boter, chocolade, welke hune waren op de aardigste manier aanprijzen; hetgeen veel bijval heeft is zeker wel het afbeeldsel: "De moeder onzer soldaten". Velen lezen en leren; anderen schrijven naar hun familie, met de geringe hoop een antwoord te bekomen.

Daar heeft juist een brief uitdeling plaats, allen luisteren nieuwsgierig toe en koesteren de hoop toch eens nieuws uit het vaderland te vernemen, maar het is een dagelijkse teleurstelling. De meeste- maar voornamelijk de Antwerpenaren - zijn sedert zes weken zonder nieuws van thuis.

Zou de overheid of het Rode kruis dan toch geen middel weten, om die 30.000 geïnterneerde militairen en die duizenden vluchtelingen in de mogelijkheid te stellen met elkander in verbinding te bekomen.

Achter de woonbarakken bevinden zich de wasplaatsen, goed ingericht met waterleiding en waarin plaats en gelegenheid genoeg is om zich te zuiveren en het linnen te wassen.

Nu komt gij in de kantine, een zeer wel aangenaam, te meer daar altijd dezelfde menu, hoe smakelijk dan ook op 0,30 fr. een diner te bestellen bestaande uit een bol gehakt (frikadel) en "pattat-frites"; tweemaal per week kan men een souper bekomen van mosselen met "pattat-frites en mostaard. onnodig te zeggen dat er veel klanten in de restaurant zijn, zoo eens iets fijner gebruiken in grote plaats, waar wel 2.000 zitplaatsen zijn, het is de "rendez-vous van de vervelers.

De gloeiende kachels hebben het meeste aantrek, daar dit de enige plaats is waar men vuur vindt. Daar kan men alles bekomen wat eet- en drinkwaren betreft. Zelfs bestaat er gelegenheid voor het laatst tegenspan. Des Zondags wordt de kantine herschapen in een kerk, een altaar en harmonium, maken er de enige versiering van. Voor de hoogmis van verleden zondag heeft men een afdruksel van de brief van kardinaal Mercier uitgedeeld welke met eerbied door iedereen gelezen en bewaard wordt.

Men heeft voor theaterzaal een hoek van de kantine afgetimmerd, ten dienst van toneel en zangkringen. In den laatsten tijd heeft men cursussen ingericht niet alleen voor ongeletterden, maar ieder kan er bij leren het zij: in Vlaamse, Franse en Engelse talen, mathematische en elektrische

wetenschappen; zij worden druk bijgewoond, ieder is er op uit den gedwongen ledigen tijd zoo nuttig mogelijk te gebruiken, jammer dat allen de nodige schoolboeken missen.

De geïnteresseerden mogen bezoek ontvangen van 10 tot 3 uur op een afgesloten terrein nevens het kamp, waar een kleine kantine is opgeslagen. De bezoekers worden onderzocht van kop tot teen, om te beletten dat zij burgerkleden of sterke dranken binnen brengen, zelf is er een politievrouw die de vrouwen onderzoekt.

De getrouwden kunnen een toelating aan 24 uur bekomen op aanvraag hunner vrouw mits vertoon van hun trouwboekje. Als inlichting: het Bureel is geopend van 8 tot 9 uur 's morgens in den infanteriekazerne van Amersfoort. Voor personen die bezoek willen brengen is het aangeraden een kaartje tot Amersfoort te vragen op den ijzeren weg en niet tot Zeist, het geen een groot tijdverlies is.

Wekelijks doen wij een wandeling onder militaire geleide. Er zijn twee kinema's, die voor de prijs van 5 centen toegankelijk zijn. Er bestaat een doorgang van het een kamp naar het andere, wij kunnen aldus een binnen wandeling doen van een half uurtje. Bij droog weder is het wel aangenaam, maar als het eens regent - en wanneer regent het niet - kan men onze hedendaagse verblijfplaats goed aan een modderstad vergelijken, gelukkig dat elk voorzien is van een paar grote blokken. Een voetbalterrein is geëffend door de liefhebbers van dit sport en 's Zondags worden er Holland - België matchen gegeven door ons beste elftal tegen de kringen uit de omstreken.

En benevens de geïnterneerde soldaten hebben wij hier nog enige geïnterneerde mitrailleurs-honden, welke de vrienden zijn van alleman: zij lopen vrij in het kamp los, maar wagen hun ook niet buiten de pinnekensdraad. Eenige soldaten hebben vogelkens in den kost; arme beestjes die opgesloten zitten als wij; een echt zinnebeeld van onzen toestand.

Alhoewel wij geen klagen hebben in zaken van eten en verzorging, hopen wij allen om ter vurigst spoedig naar ons vrij Belgenland te mogen terugkeren.

EO en PG